

Vestbalkan og i Østeuropa, samt den videre styrkelse af den europæiske integrationsproces.

Sverige bliver formand for Europarådet i maj 2008.

3. MENNESKERETTIGHEDSKONVENTIONEN OG MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOLEN

Problemerne med den voksende sagsmængde og ophobningen af uekspederede sager ved Menneskerettighedsdomstolen giver fortsat anledning til bekymring. Selvom Domstolens budget og medarbejderstab siden 2003 er øget mere, end hvad gælder for de øvrige dele af Europarådet, og denne udvikling er blevet videreført i både 2007 og 2008, har det desværre endnu ikke været muligt at knække kurven med den fortsat stigende mængde af sager, der afventer behandling.

Virkningen af de øgede ressourcer opvejes af stigningen i nye sager. Der registreredes således 41.700 nye sager i 2007 svarende til en stigning på 6 % i forhold til 2006. Domstolens sagsmængde var ved udgangen af 2007 steget til 103.000 indkomne klager (79.400 registrerede klager og 23.600 klager, der endnu ikke opfyldte kravene til sagsbehandling).

Bestræbelserne på at finde en løsning på problemet er ikke begrænset til tildeling af øgede ressourcer til Domstolen. På Europarådets Ministermøde i maj 2004 blev der således vedtaget en relativ bred dækkende reformpakke, der bl.a. indeholder protokol 14 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvis ikrafttræden vil betyde lettelse i sagsgangen, ikke mindst derved, at færre dommere vil deltage i behandlingen af simple sager. Protokollen introducerer desuden et nyt afvisningsgrundlag, idet en klage skal afvises, såfremt klageren ikke har lidt nogen ulempe af betydning. Denne bestemmelse er udtryk for en afvejning mellem hensynet til den individuelle klager og dennes klageret og nødvendigheden af at sikre domstolens kapacitet til at behandle vigtige sager bedst og hurtigst muligt. Domstolen anslår selv, at protokol 14 vil øge dens produktivitet med ca. 25 %, når den træder i kraft.

Rusland har siden oktober 2006 været den eneste medlemsstat, der endnu ikke har ratificeret protokollen, som først træder i kraft, når den er ratificeret af alle medlemmer. De øvrige lande i Europarådet har derfor stærkt opfordret Rusland til at ratificere protokol 14.

Reformpakken indeholdt tillige foranstaltninger med henblik på at løse nationale forhold, der har betydning for sagsophobningen. Det gælder ikke mindst nationale indsatser for at forebygge og behandle brud på Menneskerettighedskonventionen samt effektivisere efterlevelsen af Domstolens afgørelser. Reformpakken blev bekræftet på topmødet i Warszawa i 2005, og på Ministerkomitéens møde i maj 2007 blev der yderligere gjort status for medlemslandenes resultater på dette felt. Konklusionen herpå var, at meget vigtigt arbejde er foretaget og betydelige fremskridt gjort i implementeringen af reformen, men at der fortsat var behov for handling.

En Vismandsgruppe, nedsat i forbindelse med topmødet i maj 2005 med den opgave at fremkomme med mere langsigtede løsningsforslag til problemerne med ophobningen af sager og driften af en fortsat effektiv domstol, afleverede sin rapport i november 2006. Gruppens anbefalinger bygger på en forudsætning om, at protokol 14 træder i kraft, og vedrører bl.a. Menneskerettighedsdomstolens struktur og forholdet mellem Domstolen og medlemslandene. Der lægges vægt på hensynet til at bevare den individuelle klageret.

Det må forventes at tage relativt lang tid, før behandlingen af Vismandsgruppens forslag vil være afsluttet. Det gælder særligt for forslag, som vil kræve ændringer af Menneskerettighedskonventionen, som f.eks. traktatmæssige forpligtelser vedrørende nationale opfølgninger, etablering af et judicielt filter (en særlig komité) for realitetsbehandling af nye klager og mere fleksible procedurer for fremtidige reformer vedrørende organisatoriske forhold. Der vil derfor også være stor interesse for forslag til lettelse i sagsgangen, der kan gennemføres uden ændringer af konventionsgrundlaget.

Der blev i november 2007 oprettet en refleksionsgruppe på ekspertniveau, som Danmark sammen med 17 andre lande deltager i, der skal vurdere opfølgningen på Vismandsgruppens forslag samt eventuelt andre forslag. Det er planen, at Ministerkomitéen inden udgangen af april 2008 skal modtage forslag til tiltag, der kan gennemføres uden ændringer af konventionen, og Ministerkomitéen skal tilsvarende inden udgangen af april 2009 have forslag til tiltag, der vil kræve ændringer i konventionen.

Da det tog tre år at blive enige om Protokol 14 og yderligere tre år at få den underskrevet og ratificeret af alle landene (bortset fra Rusland), er